

Zpravodajské zabezpečení v operační přípravě

Plukovník Ladislav Soukal

Vývoj vojenskopolitické situace, který bude i nadále rozhodujícím způsobem ovlivňován existencí a působením základního rozporu mezi kapitalistickou a socialistickou společenskou soustavou a úsilím imperialistických států, především USA, řešit tento rozpor rozpoutáním všeobecné raketové jaderné války, nachází svůj přímý odraz v budování a všestranné přípravě ozbrojených sil NATO. Nebezpečí vzniku a rozpoutání takové války nelze vyloučit především proto, že prostředky k jejímu vedení, zejména prostředky hromadného ničení nejen existují, ale budou i nadále zdokonalovány, zvláště z hlediska jejich zvýšené ničivosti a vysoké bojové pohotovosti k okamžitému použití.

Je proto nezbytné **orientovat obsahové zaměření operační přípravy na studium možného překvapivého zahájení války**, protože tento činitel je limitující v zásadních operačních úvahách o použití ozbrojených sil.

V nejbližší perspektivě nelze vyloučit, že v souvislosti s vývojem situace NATO, ovlivněné vystoupením francouzských ozbrojených sil z tohoto paktu a možným rozšířením války ve Vietnamu, dojde k zvýšené intenzitě při prosazování vojenských požadavků NSR. Válečná politika NSR může najít svůj výraz ve snaze o další růst jejího vojenského potenciálu včetně ozbrojených sil. Je nutné počítat s tím, že **armáda NSR se stane základní vojenskou silou v Evropě**. Tato situace spolu s válčnou a revanšistickou politikou spolkové vlády a jejím úsilím o získání jaderných zbraní budou představovat **velmi nebezpečné ohnisko války a trvalou úhrozu pro státy socialistického společenství**.

Proto další vývoj situace v NATO a zejména v NSR musí být z hlediska možných příznaků a zámyslů rozpoutání války předmětem našeho zvýšeného zájmu a intenzivního soustavného studia, protože může mít rozhodující vliv nejen na možný způsob zahájení války, ale i na obsah a způsoby vedení operací počátečního období války.

Agresivní politika USA ve Vietnamu a orientace na zabránění pronikání socialismu v málo vyvinutých zemích, s důrazem na oblasti jihovýchodní Asie, Středního východu, Afriky a Latinské Ameriky formou ozbrojeného násilí v podobě omezených válek, skrývá v sobě vážné nebezpečí eskalace a přerůstání těchto konfliktů ve válku světovou. Přitom nelze vyloučit, že **i v Evropě by mohlo dojít k zahájení světové raketové jaderné války po předchozích lokálních konfliktech**, jejichž průběh by byl z hlediska časového velmi krátký.

Tyto okolnosti vyžadují, abychom věnovali pozornost i jiným způsobům možného zahájení války, vytvořili si o nich hluboké názorové představy a všestranně studovali **příčiny, způsoby a možné příznaky přerůstání omezené konvenční války ve válku jadernou**. V úvahách tohoto druhu je nutné konstatovat,

že vzhledem k důležitosti středoevropského válčiště a významu NSR, která je stěžejní sférou vojenskopolitického zájmu dvou čelních světových mocností — USA a SSSR — každý dílčí konflikt a omezená válka v tomto prostoru by rychle přerostly ve světovou jadernou válku.

Z této stručné charakteristiky vojenskopolitické situace vyplývá závěr o nutnosti základní orientace operační přípravy na studium otázek zahájení a vedení války s překvapením a za všestranného použití jaderných zbraní od samého počátku. To ovšem nevylučuje nutnost studovat i jiné způsoby zahájení a vedení války, např. bez použití prostředků jaderného napadení, avšak při plné připravenosti okamžitého přechodu k vedení operací s širokým použitím těchto prostředků.

Dosavadní praxe operační přípravy potvrzuje, že správné vyhodnocení zámyslu pravděpodobného nepřítele o možném způsobu a době zahájení války je podmíněno širokým rozbohem vojenskopolitické, strategické a operační situace, že uplatnění tohoto požadavku na diferencovaný význam na jednotlivých stupních velení a v plném rozsahu se týká a může být uplatněno především na operačně strategickém stupni velení. Poznatky z operační přípravy signalizují některé negativní tendence v zjednodušování těchto otázek a proto bude třeba, aby jim štáby v příštím výcvikovém roce věnovaly zvýšenou pozornost. Při jejich prosazování bude rovněž nutné, aby byla zvýšena **přesnost správného a včasného hodnocení všech příznaků možného zahájení války a hromadného použití jaderných zbraní, především z hlediska určení času (doby) a rozsahu jejich použití.**

Podstatné zvýšení operačních znalostí příslušníků našich štábů, zejména zpravodajských orgánů na jednotlivých stupních velení, bude vyžadovat soustavně prohlubovat jejich **konkrétní představy o reálných možnostech pravděpodobného nepřítele v zájmovém prostoru**, zvláště z hlediska jaderných možností a použití vojenských vzdušných a pozemních sil. V operačních propočtech bude nezbytné brát v úvahu i **konkrétní mobilizační možnosti NSR a Francie**, a to i v podmínkách skryté mobilizace v době zvýšeného napětí a pokračující mobilizace v počátečním období války. Lze předpokládat, že v důsledku přijímaných opatření k přezbrojení ozbrojených sil novou bojovou technikou se mobilizační možnosti armády NSR budou zvyšovat. V žádném případě by nebylo správné tyto možnosti přeceňovat a zveličovat, a to jak z hlediska nezbytně nutné doby k mobilizaci, tak i z hlediska potřebného času k zasazení jednotlivých svazků.

Vzhledem k tomu, že v operačním měřítku zůstává **taktické letectvo pravděpodobného nepřítele** na válčišti i nadále rozhodující silou v použití jaderných zbraní, musí být neustále zpřesňovány představy a úvahy našich štábů **o možných způsobech jeho použití** proti našim ozbrojeným silám a důležitým objektům na území států.

Úspěšné vedení operací je podmíněno **dokonalými znalostmi válčiště a předpokládaných operačních směrů**. Tato důležitá oblast operační přípravy nebyla dosud plně docenována a nízké znalosti se negativně projevují v operačních propočtech a přijímaných rozhodnutích ve válečných hrách a velitelských zaměstnáních. Studium těchto otázek bude proto třeba zaměřit především na zvýšení znalostí prostorů důležitých přírodních překážek (vodních toků a hor-

ských pásem) a na rozpracování způsobů jejich rychlého překonávání, a to i za podmínek jejich využití nepřitelem jako záplavových území.

Nedílnou součástí operační přípravy jsou otázky **organizace a řízení zpravodajského zabezpečení soudobých operací**. Vzrůstající požadavky na průzkum, zavádění nových výkonných prostředků elektronického průzkumu, zvyšující se možnosti ostatních prostředků průzkumu, jakož i nutnost vytvářet předpoklady pro postupnou automatizaci této oblasti, vyžadují teoretické rozpracování, praktické ověření a dokonalé zvládnutí nových principů organizace a řízení zpravodajského pod systému.

Půjde především o **teoretické zvládnutí a praktickou realizaci těchto hlavních zásad zpravodajského zabezpečení**:

- komplexního pojetí a centrálního řízení všech sil a prostředků průzkumu na jednotlivých stupních velení,

- nutnosti nepřetržitého sledování všech důležitých objektů pravděpodobného nepřítele v zájmovém pásmu svazů a svazků již v době míru a zabezpečení kontinuity v sledování těchto objektů při přechodu z mírového období na válečný stav a v době jejich rozvinutí a zasazení do sražení;

- vysoké bojové pohotovosti všech sil a prostředků průzkumu k rychlému zasazení a podstatného zvýšení jejich průzkumové intenzity v okamžiku zahájení války;

- priority zpravodajského zabezpečení s cílem získat dostatek přesných a hodnověrných podkladů k vlastnímu prvnímu hromadnému jadernému úderu a k úspěšnému zahájení a rozvinutí útočné operace.

Komplexní pojetí a centrální řízení průzkumu umožní orientovat jeho **úsilí na včasné a hodnověrné zjišťování nejdůležitějších objektů a cílů nepřítele s využitím výrazných předností jednotlivých druhů průzkumu**. Uplatnění této zásady má neobyčejný význam pro vzdušný průzkum, který i nadále hraje významnou úlohu v přesném a rychlém zjišťování nejdůležitějších objektů, především zbraní hromadného ničení nepřítele. Jeho cílevědomé a efektivní použití je plně závislé na výsledcích ostatních druhů průzkumu.

Kritérium výslednosti zpravodajského zabezpečení spočívá ve včasné odhalení zámyslu nepřítele, v získání přesných a hodnověrných podkladů k vlastním úderům a k zabezpečení úspěšného zahájení a vedení bojů a operací. Je podmíněno soustavným a hlubokým studiem, vysokou úrovní analytické činnosti a účinnými principy organizace a řízení zpravodajského pod systému. Proto **oblast zpravodajského zabezpečení musí být v popředí zájmu nejen zpravodajských orgánů, ale i všech velitelů a štábů v procesu operační přípravy nového výcvikového roku.**